

KAPAK KONUSU

Burcu Tuvay / btuvay@ekonomist.com.tr

TEKNOPARKLARDAN YOLUN BAŞINDAKİLERE ALTIN FIRSATLAR

BAŞLANGIÇ AŞAMASINDAKİ ŞİRKETLERE TEKNOPARKLAR BİRÇOK AVANTAJ SAĞLIYOR. DÜŞÜK KİRA ÜCRETİ, ÜCRETSİZ MENTORLUK DESTEĞİ, FUAR DESTEKLERİNİN YANI SIRA BAŞLANGIÇ AŞAMASINDAKİ ŞİRKETLER İÇİN ÜNİVERSİTELERİN SINIRSIZ KNOW HOW OLANAĞI BULUNUYOR. START UP ŞİRKETLERE POZİTİF AYRIMCILIK YAPAN TEKNOPARKLAR, **KULUÇKA** AŞAMASINDAKİ ŞİRKET SAYISINI ARTIRMAYI HEDEFLİYOR.

Teknolojik gelişimlerin ve AR-GE faaliyetlerinin giderek önem kazandığı günümüzde girişimcilerin teknolojik gelişimlere ayak uydurmaları şart. Ancak özellikle KOBİ ölçeğindeki firmaların kendi imkanları ile bunu yapması oldukça zor. Buradan yola çıkarak üniversitelerin de içinde bulunduğu bir kavram yaratılarak üniversite-girişimciler-devlet iş birliğiyle teknoloji geliştirme bölgeleri meydana geldi. Özellikle start up olarak tabir edilen başlangıç aşamasındaki şirketler için teknoparklar büyük önem taşıyor.

Bunun birçok nedeni var. Örneğin, her yıl teknoparklarda kurulan start up şirketlerin yaklaşık olarak yüzde 50'sinin bir sonraki yıl da **teknokent** ekosisteminde faaliyetlerine devam ettiği ifade ediliyor. Geri kalan bölümün de büyük kısmı yaşamına devam ettiği ancak **teknokent** ekosisteminin dışına çıktığı belirtiliyor. Zira start up ekosistemine bakıldığında başarı oranı

yüzde 10-20 arasında. Yani kabul edilmiş 10 start up firmasından 2'sinin başarıya ulaşması normal bir oran olarak ifade ediliyor. Geri kalanları ise ölüm vadisi adı verilen dönemde başarısız oluyorlar.

Teknoparkların temel hedefi; bünyesinde bulunan tüm başlangıç aşamasındaki firmaların AR-GE faaliyetlerini en verimli şekilde yürütmelerini sağlamaları için gerek fiziksel gerekse sosyal her türlü imkânı sağlamak. Teknoparkta özellikle mikro ve küçük ölçekteki firmalar her geçen gün artan performanslarıyla giderek büyüyorlar.

Girişimcilerle yakın temas

Günümüzde teknoparklarda yer alan ve özellikle yeni kurulma aşamasında olan şirketlere, fiziksel bir imkandan çok daha fazlası sağlanıyor. Firmalar böyle bir ekosistemde yer alarak, her şeyden önce kendileri gibi girişimcilerle yakın te-

masta bulunarak, sektörlerinde olup bitenlerden, açıklanan yeni destek programlarından, değişen mevzuat gibi konulardan dışarıdaki arkadaşlarına oranla çok daha çabuk haberdar olup, konuyla ilgili çok daha çabuk hamle yapabilme imkânına sahip oluyorlar. İhtiyaç duydukları bilgi çoğu zaman onların ayaklarına getiriliyor, konu uzmanları, sektör liderleri gibi ulaşılması güç kaynaklara yorulmadan erişilebiliyorlar.

Ayrıca teknoparkların profesyonel yönetimleri sayesinde, ofislerinin günlük idaresi, personelin ihtiyaçları gibi idari işleri tamamen devredip, enerji ve vakitlerinin tümünü yürütmekte oldukları projeye yöneltebiliyorlar.

Kendi sektörlerinin liderleri ile aynı binayı, aynı plazayı paylaşıyor olmanın onlara verdiği olumlu yansımaya da motive edici faktörler arasında saymak gerekiyor. Tüm bu olanaklar sayesinde de başlangıç aşamasındaki şirketlerin

KAPAK KONUSU

Garanti Bankası Genel Müdür Yardımcısı Nafiz Karadere: "Yeni iş kurmak isteyenleri destekliyoruz"

"Girişimci KOBİ'lere tüm bankacılık işlemlerini Garanti'ye gelerek, hem en uygun koşullarda, hem de tek çatı altından yapabilecekleri geniş kapsamlı bir destek paketi hazırladık. İşimi Kuruyorum Destek Paketi kapsamında yeni iş kurmak isteyen girişimcilere, finansman desteği sağlayacak bilgilendirme hizmeti veriyor, her konuda hayatlarını kolaylaştıran ürün ve hizmetler sunuyoruz. İşimi Kuruyorum Destek Paketi; finansmana ihtiyaç duyan ancak teminat sıkıntısı çeken girişimcilere önemli fırsatlar sunuyor. İş fikrini henüz yeni hayata geçirmiş, şirket yapısını tam oturtmamış, firmasını ayakta tutmaya çalışan KOBİ'lere, sektör ayırımı yapmaksızın İşimi Kuruyorum Kredisi, Franchise Giriş Bedeli Kredisi ve Mobil Girişimci Kredisi gibi üç farklı krediyle finansmana ulaşmaları konusunda önemli kolaylıklar sağlıyoruz. Paket kapsamında, 0 -3 yıl arasında faaliyet gösteren, yıllık ciro/bilanço büyüklüğü 2 milyon Euro'nun altında olan ve çalışan sayısı 9'u aşmayan işletmelere, AYF desteğiyle, yatırımlarını uygun geri ödeme seçenekleri ve cazip faiz oranlarıyla 50 bin TL'ye kadar finanse etme imkânı sunuyoruz. Mobil Girişimci Destek Kredisi'ni hayata geçirdik. Krediden, mobil platformlarda oyun, sosyal medya ve finans uygulamalarını hayata geçiren girişimciler faydalanabiliyor. Uygun faiz oranları ve vade alternatifleriyle 50 bin TL'ye kadar verilen kredi kapsamında; teminat sıkıntısı çeken girişimcilere, AYF garantörlüğüyle yatırımlarını uygun geri ödeme seçenekleri ve cazip faiz oranlarıyla finanse etme imkânı sunuyoruz."

başarı oranları giderek artıyor. Peki bu firmalar, teknoloji geliştirme bölgelerine ne şekilde başvurabiliyorlar, ne gibi niteliklere sahip olmalılar, teknopark yöneticileri start-up firmalar hakkında ne düşünüyorlar, teknoparklardaki başarılı şirketlerin firmalarının sırları ne? Kapak haberimizde bu soruların yanıtlarını teknoloji geliştirme bölgelerinden öğrendik.

Ticari ve inovatif fikirler

Başlangıç aşamasındaki firmalarda ve projelerinde aranan en önemli kriterler fikrin veya projenin AR-GE niteliği, inovatif değeri, ne oranda ticarileştirilebilirliği, girişimcinin ve firmanın profili ve başarısı. Teknopark bünyesinde yer almak isteyen kuruluşların ileri teknolojileri yalnızca kullanıyor olması teknoparka kabul edilmek için yeterli sayılmıyor. Kabul edilebilmek için kuruluşların mutlak suretle fiilen ileri teknolojiyi içerisinde barındıran AR-GE çalışması yapıyor ya da yapabilecek kapasitede olması gerekiyor.

AR-GE projesi ile teknoparka başvuru yapılabiliyor. İnternet sitesinden de sağlanabilecek başvuru formu doldurulup ön değerlendirmeden geçmek gerekiyor. Ön değerlendirmeden geçen başvurular, üniversitesi akademisyenlerinden oluşan bir hakem heyeti tarafından değerlendiriliyor. Projenin Ar-Ge yeterliliklerinin incelendiği hakem heyeti değerlendirmesinden başarı ile geçen girişimciler, teknopark yürütme kurulunun onayı sonrasında, işletmelerini kurarak teknoloji geliştirme

bölgesinde yer almanın çeşitli avantajlarından yararlanma hakkı elde ediyor.

İş geliştirme desteği veriliyor

Örneğin, ODTÜ Teknokent, kuruluş hikayesi bir girişimcilik deneyimine dayanması nedeniyle girişimcilere yönelik geniş imkanlar sunuyor. ODTÜ Teknokent'in en önemli farkı, girişimciliği her aşamada destekleyen birçok programı eş zamanlı ve koordinasyon halinde yürütüyor olması. Henüz iş fikri dahi olmayan gençlerden başlayarak, şirketini büyütmüş ve artık küresel bir marka olmak isteyen girişimcilere varana kadar her aşamadaki girişimlere farklı destekler sunabiliyor. Bu programlardan en bilinenlerini Yeni Fikirler Yeni İşler,

TeknoJump ve ATOM. Her programda girişimcilerin ihtiyaçlarına göre değişen yoğunlukta olmak üzere; kuluçka desteği, altyapı desteği, mentorluk desteği, eğitim desteği, iş geliştirme desteği, sürekli danışmanlık desteği, fikri ve sınai koruma desteği, ticarileşme desteği ve globalleştirme desteği gibi birçok destek veriliyor.

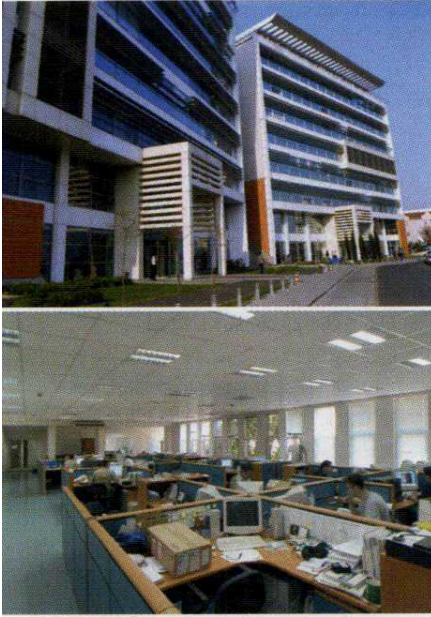
ODTÜ Teknokent Girişimcilik Direktörlüğü Kuluçkalar ve Yeni Fikirler Yeni İşler Program Yöneticisi Barkan Uluışık, "Şu anda girişimcilerin başvurularına açık olan Yeni Fikirler Yeni İşler programımız, henüz sadece iş fikri olan veya projesini geliştirmeye yeni başlamış olan girişimcilere belirlenen diğer desteklere ek olarak girişim sermayesi ve ABD kampı imkanlarını sunuyor" şeklinde konuşuyor. ODTÜ Teknokent bünyesinde şu anda 302 farklı şirket faaliyet gösteriyor ve bu şirketlerin 155'i ilk defa burada kurulmuş şirketlerden oluşuyor. Şu anda ODTÜ Teknokent'te start up olarak yer alan şirketlerin sayısı da 75.

Boğaziçi Teknopark'ta altı adet start up şirketi bulunuyor. Boğaziçi Üniversitesi Teknopark Başkanı Prof. Dr. Gülay Barbarosoğlu, teknoparkta yer açıldığında start up firmalarına öncelik verdiklerini vurguluyor. Bir start up firmasının Boğaziçi Üniversitesi Teknopark'ta yer alabilmesi için nitelikli ve ticarileştirilebilecek bir Ar-Ge projesinin olması gerektiğinin altını çizen Barbarosoğlu, "Teknoparkımızdan ayrılan start up firmalarının projeleri başarıyla tamamlandı. Halen yürütülen projeler de başarıyla devam ediyor" diyor.

Katma değerli hizmet

İTÜ ARI Teknokent'te şu anda 150 girişimci firma ve 5 bine yakın çalışan bulunuyor. ARI Teknokent içerisinde İTÜ-KOSGEB Kuluçka Merkezi, Akademik Kuluçka Merkezi'nin yanı sıra; hem ön kuluçka merkezi, hem hızlandırıcı, hem de kuluç-

ka merkezi olarak işleyen ve şu ana kadar 13 start-up firması yetiştiren İTÜ Çekirdek bulunuyor.

ARI Teknokent İş Geliştirme Direktörü Arzu Eryılmaz, ARI Teknokent'in bir üniversite içerisinde bulunması ve bu üniversitenin teknik bir üniversite olmasının da teknoloji ve bilim alanında iş geliştirmek ve büyümek isteyen girişimciler ve start-up'lar için daha da çekici bir ortam haline getirdiğini ifade ediyor. Eryılmaz, "İTÜ Çekirdek: Girişimcilik Ekosistemi kapsamında desteklediğimiz start up firmalarına; mentorluk, akıl hocalığı, danışmanlık ve de yatırım ağlarına erişim imkanı veriyoruz. Bir girişimci ve start up firması için gereken network desteğini, İTÜ, İTÜ mezunları ve de İTÜ ARI Teknokent'in destekleri ile sağlıyoruz" diyor.

Bilkent Cyberpark Kuluçka Merkezi'nde start-up şirketlere yer vererek bu şirketlerin ölüm vadisi olarak adlandırılan üç yıllık süreci en iyi şekilde geçirmelerini hedefliyor. Bilkent Cyberpark Genel Müdürü Canan Çakmakçı, "Artık iskonto lu kira bedeli ile kuluçka merkezi işletme dönemi bitti diyebiliriz. Bu anlayış yerini, katma değerli hizmetlere ağırlık verilen, gelişmeye yönelik kuluçka merkezlerine devret-

Teknoparklara verilen 5 destek

- 1** Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflerin bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar 31 Aralık 2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisna.
- 2** Bölgede çalışan; AR-GE ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, 31 Aralık 2023 tarihine kadar her türlü vergiden muaf.
- 3** Bu bölgelerde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri gelir vergisinden istisnadır.
- 4** Teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde, sadece bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden de istisna.
- 5** Teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan muaf.

Teknoparklarda kimler faaliyet gösterebilir?

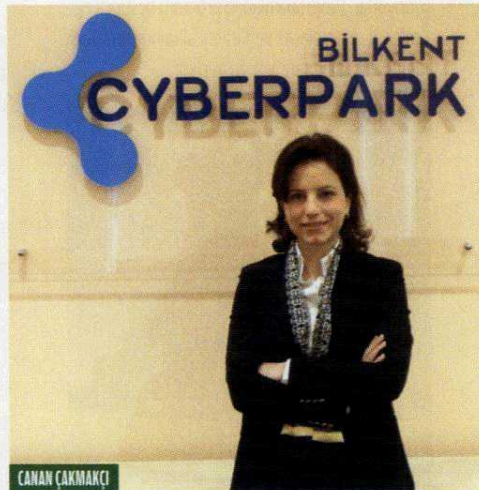
- Halen yüksek teknolojileri kullanmakta olan yerli ve yabancı firmalardan, AR-GE birimlerini teknoloji geliştirme bölgelerinde oluşturarak yeni AR-GE projeleri gerçekleştiren firmalar,
- Üniversite, ileri teknoloji enstitüsü veya kamu AR-GE merkezinin imkânlarını kullanarak yazılım veya yenilikçi teknolojiler geliştirme isteyen KOBİ'ler
- KOSGEB'in teknoloji geliştirme bölgelerinde büyüyen firmalar,
- Ticarileştirilebilecek fikri olan genç girişimciler

ti. Cyberpark'ta yer alan kuluçka firmalarımıza; uygun bedellerle sunduğumuz ofis imkanlarının yanı sıra birebir danışmanlık hizmeti, başlangıç sermayesi desteği, medya tanıtım-lansman-

promosyon desteği, iş planı mentorluk hizmeti, insan kaynakları programı ve stajyer destek programı, mali müşavirlik destek programı, hibe kaynaklara erişim destekleri, pazarlama ve ihracat destekleri gibi birçok imkan sunuyoruz" diyor. Bilkent Cyberpark bünyesinde yaklaşık 60 start up firması bulunuyor.

Markaya patent desteği

Mersin Teknopark, teknoloji yoğun alanlarda girişimciliği teşvik etmek amacıyla bünyesinde fikir sahiplerine ve yeni kurulan şirketlere uygun koşullarda ofis alanı ve danışmanlık hizmeti verdiği bir Kuluçka Merkezi barındırıyor. Start up firmalara iş geliştirme, pazarlama, dış ticaret, mali müşavirlik, muhasebe, marka-patent destekleri ve hukuki danışmanlık başta olmak üzere firmaların ihtiyaçlarına yönelik eğitim, danışmanlık ve müşavirlik hizmetleri sağlıyor. 2014 yılı itibari ile 26 start up şirket Mersin Teknopark bünyesinde AR-GE

KAPAK KONUSU

süreçlerini yönetiyor. Mersin Technoscope Genel Müdürü Özgür Durmaz, "Teknoparklarda yer almak isteyen firmalar Teknopark A.Ş. tarafından belirlenen başvuru ve kabul sürecinden geçmek zorunda. Bununla birlikte, Ar-Ge kültürüne sahip girişimcilerin ileri teknoloji odaklı yenilikçi fikirleri sektörel ayırım yapılmadan destekleniyor" diyor.

Dokuz Eylül Teknoloji Geliştirme A.Ş. (Depark) start up şirketlere kuluçka ofisleri ve teknoloji transfer ofisi faaliyetlerine ilişkin hizmetler sunuyor. Depark 2013 Haziran ayında faaliyete geçmiş olmasına rağmen bünyesinde yedi adet start up şirketi bulunuyor.

Depark Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Murat Özgören, "Start up şirketler, özellikle akademisyenlerce kurulanlar veya herhangi bir proje hibesi almış olanlar Depark tarafından öncelikli olarak değerlendiriliyor. Teknokentimiz bünyesine firma kabulü yaparken firmaların sunduğu projeler üzerinden değerlendirme yapılmakta olduğu için start up şirketlerin teknoparkımıza kabulünde bir dezavantaj bulunmuyor" diyor.

Kırada yüzde 75 indirim

Düzce Teknopark A.Ş. start up firması niteliğinde olan firmalara yönelik olarak çeşitli fırsatlar sunuyor. Örneğin, kira giderlerinde yüzde 75 oranında indirim sağlayarak destek oluyor. Düzce Teknopark A.Ş. Genel Müdürü Özkan Şahin, ayrıca 1514-Girişim Sermayesi Destekleme Programı kapsamında Rhea Portföy Yönetimi A.Ş. ve ODTÜ Teknokent Yönetim A.Ş. ortaklığında, start up seviyesindeki girişimcilere yatırım yapmayı hedefleyen bir girişim sermayesi yatırım fonuna Düzce Teknopark A.Ş. olarak katılım sağladıklarını söylüyor. Ayrıca yine Düzce Üniversitesi bünyesinde yer alan ve bölgenin iyi laboratuvarları arasında olan alt yapı hizmetlerinden de yüzde 40 oranında indirimli fiyatlarla yararlanma imkanı sunuluyor.

Şu anda teknopark bünyesinde dört adet start up şirketi bulunuyor.

Erciyes Teknopark da start up şirketlerine belirli bir ücret karşılığında ofis temini, iş planı hazırlama, muhasebe işlemleri vb. konularda hizmetler sağlıyor. 2014 yılı itibarıyla Erciyes Teknopark'ta faaliyette olan firma sayısı 147, bunlardan 47 tanesi ise kuluçka statüsünde start up firması. Erciyes Teknopark Yöneticisi Bilgin Yazlık start up firmaları için başlattıkları proje hakkında şu bilgileri veriyor:

"Ser@ programını faaliyete geçirdik. SERA (Startup Erciyes Atölye), proje fikri olan girişimci adaylarını başarılı bir girişimci haline dönüştürmeyi amaçlayan bir program. Program dahilinde proje takımlarına 6 ay boyunca ücretsiz olarak kullanabilecekleri açık ofisler veriliyor ve proje takımları bu ofislerde öncelikle sanal firmalarını kuracak sonrasında proje fikirlerini olgunlaştırıp ürünlerini geliştiriyorlar. Proje takımlarına program boyunca eğitimler ücretsiz olarak verilirken, alanında tecrübeli mentorlar takımlara yol gösteriyor."

Güneş enerjili otopark sistemi

Gazi Teknopark'ta da yer alan kuruluşlar ve araştırmacılar, vergisel teşviklerin yanı sıra birçok nitelikli altyapı, hizmet ve imkâna tek merkezden erişebiliyorlar. Teknopark yetkilileri, uzun yıllardır tecrübesi olan profesyonel ve deneyimli yönetim kadrosu, üniversite ile yaratılabilecek sinerji imkanlarına dikkat çekiyorlar. Gazi Teknopark'ta, ağırlıklı olarak bilişim, elektronik, enerji-çevre ve biyomedikal alanlarında yapılan AR-GE çalışmaları sürdürülüyor. Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından, yerli enerji kaynaklarını harekete geçirerek dışa bağımlılığı azaltmak temel amacıyla yürütülen önemli bazı projeler, Gazi Teknopark'ta kurulan laboratuvarlarda gerçekleştiriliyor. Teknoparkta çeşitli sektörlerle yönelik önemli yazılım projelerinin yanı sıra, yenilenebilir enerji konusunda ekonomik ve toplumsal fayda yaratmaya yönelik çalışmalar sürdürülüyor.

Gazi Teknopark içerisinde kurulan yaklaşık 300 kW'lık Türkiye'nin en büyük güneş santrallerinden biri ile güneş enerjisine dayalı örnek bir uygulama da hayata geçirildi.

Gazi Teknopark Güneş Enerji Santrali Lisansız Elektrik Üretim usul ve esasları çerçevesinde TEDAŞ tarafından ilk resmi onayı alan proje oldu. Türkiye'de birçok açıdan ilk olan santralde güneş enerjili otopark sistemi ve farklı şekillerde güneşi izleyen takip sistemleri de yer alıyor. Santralde kapsamlı bir güneş enerjisi laboratuvarı bulunuyor. Laboratuvarında değişik türdeki panellerin verimlilik, gölgelenme, tozlanma, yaşlanma ve kurulum testlerinin yanı sıra montaj ve güneş takip sistemlerine ilişkin detaylı AR-GE ve optimizasyon çalışmaları yürütülüyor.